

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: Usoz-115/2020-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja toga suda Gordane Marušić-Babić, predsjednice vijeća, dr. sc. Sanje Otočan, Senke Orlič-Zaninović, Ljiljane Karlovčan-Đurović i mr. sc. Inge Vezmar Barlek, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Glorjane Čičak kao zapisničara, radi ocjene zakonitosti općeg akta u povodu zahtjeva Z. b. d.d., Z., koju zastupa opunomoćenik J. M., odvjetnik iz Odvjetničkog društva M. & L. u Z., na sjednici vijeća održanoj 29. lipnja 2023.

p r e s u d i o j e

Ukida se Odluka o porezima Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj: 33/19. i 30/21.).

Obrazloženje

1. Z. b. d.d. podnijela je zahtjev za ocjenu zakonitosti članka 8., 12. i 14. Odluke o porezima Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj: 33/19. – dalje: Odluka).
2. U zahtjevu podnositelj u bitnome navodi da odredbe sadržane u navedenim člancima Odluke nisu suglasne sa odredbama Zakona o lokalnim porezima ("Narodne novine", broj: 115/16. i 101/17. – dalje: ZLP) i Općeg poreznog zakona ("Narodne novine", broj: 115/16., 106/18., 121/19. i 32/20. – dalje: OPZ), te da je stoga poreznim rješenjem Upravnog odjela za proračun i financije, komunalni sustav i prostorno planiranje, Grada C., klasa: UP/I-410-20/20-01/89, urbroj: 2213/02-04-01-20-1 od 11. kolovoza 2020., kojim mu je kao poreznom obvezniku utvrđen porez na korištenje javne površine, između ostalog, na temelju osporavane Odluke, došlo do povrede njegovih prava i pravnih interesa. U bitnome smatra nezakonitim, odnosno u suprotnosti sa člankom 29. ZLP-a propisivanje poreza na korištenje javne površine ispred bankomata koji su ugrađeni u izlog/fasadu zgrade, a koji uopće ne zauzimaju javnu površinu (što je slučaj s bankomatom u C. koji se nalazi unutar prostora F.). Navodi da su banke ili tvrtke vlasnici bankomata, svoje obveze regulirale s vlasnikom određenog prostora, a da je svrha odredbe navedenog članka ZLP-a propisati obvezu plaćanja predmetnog poreza isključivo za osobe koje koriste javni prostor. Oспорava

odredbe Odluke kojim su javne površine koje se dodjeljuju na korištenje razvrstane u tri zone, te kojima je propisano da u slučaju dvojbi o pripadnosti određene površine pojedinoj zoni odluku donosi gradonačelnik, budući da je to u suprotnosti sa člankom 42. ZLP-a (članak 12. Odluke). Smatra osim toga da Odluka ne sadržava parametre niti se poziva na viši pravni akt, odnosno odluku na temelju kojih je određena visina poreza na korištenje javnih površina, odnosno za utvrđivanje konkretne površine koja bi bila predmetom oporezivanja. Ističe da je Odluka u suprotnosti i sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije ("Narodne novine", broj: 112/12. – dalje: ZSD), jer se banke kao imatelji bankomata međusobno i u odnosu na druge djelatnosti stavljaju u nepovoljan i neravnopravan položaj. Predlaže da ovaj Sud odredbe osporavane Odluke ukine kao nezakonite.

3. Donositelj Odluke u svom očitovanju osporava navode podnositelja. Navodi da se u članku 14. Odluke jasno navodi razlika u visini poreza između samostojećih bankomata i bankomata ugrađenih u objekte, te da se porez plaća po bankomatu. Ističe da, iako je Gradsko vijeće nadležno za odlučivanje o zonama i definiranje javne površine, nije logično niti svrsishodno da se za svaku nedoumicu o pripadnosti zonama sastaje cjelokupno vijeće. Smatra bespredmetnim tvrdnje podnositelja glede svrhe članka 29. ZLP-a, kao i neosnovanom tvrdnju da ne može biti obveznik plaćanja poreza jer ne koristi javnu površinu, već samo fasadu zgrade, budući da su klijenti banke korisnici prostora ispred bankomata te se javna površina koristi upravo zbog toga što je podnositelj na tom mjestu postavio bankomat. Predlaže da Sud zahtjev podnositelja odbije kao neosnovan.

4. U očitovanju zaprimljenom 6. ožujka 2023. donositelj je obavijestio Sud da je osporavana Odluka izmijenjena Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o porezima Grada C. od 1. prosinca 2021., na način da su brisani članci 5., 6. i 7., a u članku 8. Odluke dodan je stavak 2., dok je Odluka u pobijanom dijelu ostala ista.

5. Zahtjev je osnovan.

6. Osporavanu Odluku donijelo je Gradsko vijeće Grada Cresa na sjednici održanoj 12. prosinca 2019., na temelju članka 20., 26. i 29. ZLP-a i članka 29. Statuta Grada Cresa ("Službene novine Primorsko-goranske županije", broj: 29/09., 14/13., 5/18. i 25/18.).

7. Prema članku 1. Odluke, tom se Odlukom utvrđuju vrste lokalnih poreza koji predstavljaju prihod Grada C., stope i visine poreza, porezni obveznici, porezna osnovica, način obračuna, razreza i plaćanja poreza.

8. Za ocjenu zakonitosti osporavanog općeg akta mjerodavan je Zakon o lokalnim porezima, kojim se uređuje sustav utvrđivanja i naplate lokalnih poreza kao izvora financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

9. Člankom 20. stavkom 1. ZLP-a propisano je da jedinice lokalne samouprave mogu uvesti sljedeće poreze: prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina.

10. Odredbom članka 29. ZLP-a propisano je da porez na korištenje javnih površina plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine (stavak 1.). Porez iz stavka 1. ovoga članka plaća se u visini, na način i pod uvjetima koje propiše predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave svojom odlukom (stavak 2.). Što se smatra javnom površinom, svojom odlukom propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (stavak 3.). Porez na korištenje javnih površina prihod je jedinica lokalne samouprave na čijem se području javna površina koristi (stavak 4.).

11. Prema članku 42. stavku 1. točki 4. ZLP-a, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave svojom odlukom utvrđuje za potrebe plaćanja poreza na korištenje javnih površina, što se smatra javnom površinom, visinu, način i uvjete plaćanja poreza na korištenje javnih površina, kao i nadležno porezno tijelo za utvrđivanje i naplatu poreza.

12. Odredbom stavka 2. članka 42. ZLP-a, propisano je da se odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka, kao i odluka predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 41. stavka 4. ovoga Zakona, može mijenjati najkasnije do 15. prosinca tekuće godine, a primjenjuje se od 1. siječnja iduće godine.

13. Nije sporno da su predstavnička tijela jedinice lokalne, odnosno regionalne samouprave ovlaštena u svom samoupravnom djelokrugu donositi odluke i druge opće akte u skladu sa svojim statutom (članak 73. stavak 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi – "Narodne novine", broj: 33/01., 60/01., 129/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19. i 144/20., dalje: ZoLP(R)S), te da je Zakonom o lokalnim porezima propisana mogućnost da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave uvede poreze iz članka 20. toga Zakona.

14. Međutim, jedinica lokalne samouprave ovlaštena je svojom odlukom urediti samo pitanja koja su za potrebe plaćanja uvedenih poreza izričito propisana u članku 42. stavku 1. ZLP-a.

15. U konkretnom slučaju, osporavanim odredbama Odluke kojima su određene zone korištenja javnih površina, odnosno javne površine koje se dodjeljuju na korištenje razvrstane prema pogodnosti položaja u zone i sukladno tome propisana visina poreza na korištenje javnih površina (članak 12. i 14.), uređena su pitanja izvan ovlaštenja iz članka 42. stavka 1. ZLP-a.

16. Nadalje, s obzirom da je u članku 20. stavku 1. Odluke propisano da ta Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Primorsko-goranske županije" te da je ista objavljena 16. prosinca 2019., proizlazi da je stupanje na snagu osporavane Odluke određeno protivno citiranom članku 42. stavku 2. ZLP-a, imajući u vidu da stupanje na snagu nekog propisa (uključujući i opće akte) ujedno znači i početak njegove primjene.

17. Slijedom navedenog, osporena Odluka nije u suglasnosti sa zakonom na temelju kojeg je donesena te je istu valjalo ukinuti, što uključuje i izmjenu i dopunu iste objavljenu u "Službenim novinama Primorsko-goranske županije", broj: 30/21. Pri tome Sud, s obzirom na naprijed iznesene razloge zbog kojih je Odluka ocijenjena nezakonitom, nije posebno razmatrao sve navode, odnosno prigovore podnositelja.

18. Stoga je, na temelju članka 86. stavka 3. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17. i 110/21. – dalje: ZUS) odlučeno kao u izreci.

19. Sukladno odredbi članka 86. stavka 4. ZUS-a, ukinuti opći akt prestaje važiti danom objave ove presude u "Narodnim novinama".

U Zagrebu, 29. lipnja 2023.

Predsjednica vijeća
Gordana Marušić-Babić, v.r.